

GRAN ANGULAR

Loretta Napoleoni

EXPERTA EN ECONOMIA INTERNACIONAL

“La política exterior dels EUA ha fet la crisi molt més greu”

JORDI GARRIGA
BARCELONA

Loretta Napoleoni, estudiant de les xarxes internacionals del blanqueig del diner i el finançament del terrorisme, ha investigat com la guerra contra els terroristes és un factor clau a l'hora de dimensionar la crisi que estem patint.

D'alguna manera, l'endeutament dels EUA per finançar la guerra ha estat clau en l'empitjorament de la crisi financera.

La política exterior dels EUA ha transformat aquesta crisi en una crisi mundial, i tan gran com la Gran Depressió del 1929. Sense la seva intervenció a l'Iraq i l'Afganistan també hauríem tingut crisi però no pas tan greu. Els EUA en realitat no volien aplicar aquesta política del *nation building*, d'intervenció per ajudar a canviar el règim en un país, però ho han acabat fent pels avantatges econòmics i polítics.

Recorda com als seixanta, els EUA finançaven la guerra amb impostos. S'hi tornarà?

No crec que torni. Obama busca ara una estratègia per marxar de l'Afganistan i l'Iraq. Els EUA ja no tenen diners per fer aquestes guerres, que ara són impopulars. Eren populars després de l'11-S perquè el món estava en una situació de xoc general. Ara la gent es pregunta com sortirem de la crisi, i gastar diners en guerres per promoure el concepte de democràcia, a la gent li sembla absurd.

“

Hi havia la certesa que el capitalisme crearia

oportunitats arreu del món

Bush va popularitzar Al-Qaida en considerar-la un exèrcit

Ara mateix ja podem observar com el capital va cap a Singapur i Dubai

Si els bancs volen especular, que ho facin amb els diners dels especuladors

Com és que ningú, abans de la crisi, va detectar que la política deflacionista de Greenspan comportava molts perills?

D'una banda, quan el mercat puja ningú es preocupa de què passarà demà. Hi havia molta eufòria, i després del 1989, amb la desaparició del comunisme, hi havia la certesa que el capitalisme crearia oportunitats arreu del món. La política d'Alan Greenspan afavoria una expansió constant. Hi havia analistes que advertien que aquesta política ens podia dur a una crisi enorme, però imperava la idea que s'havia vençut en la Guerra Freda.

El concepte 'guerra contra el terrorisme' vostè creu que és absurd i ha estat costós econòmicament. Com s'hauria d'haver atacat l'activitat terrorista?

El terrorisme vol destruir l'estat, al qual no li reconeix la legitimitat. Això és més clar en els casos d'ETA i l'IRA. El terrorisme islàmic és similar, no reconeix els governs corruptes, ni les elits que controlen l'economia. Si parlem de guerra, en realitat parlem d'enemic, que és algú que té una legitimitat, que té identitat, no és un criminal. Els espanyols, i els europeus, per exemple, mai han considerat els terroristes d'ETA soldats. Bush va fer el contrari, i en el moment que parlava de guerra, parlava de guerra i enemic, i va contribuir a la popularitat d'Al-Qaida.

Ens diu que les finances islàmiques van detectar els errors del sistema financer occidental abans de la crisi. El poder finan-

A la imatge, l'economista italiana Loretta Napoleoni. L'ECONÒMIC

cer de les places financeres islàmiques, pot ser a partir d'ara molt més important?

Ara podem observar un moviment de capitals que surten de Londres i Suïssa per anar cap a Orient, i que restaran a Singapur, que té moltes relacions amb Dubai. També està a la vora de Kuala Lumpur, un centre financer islàmic també molt important. Són canvis que ens revelen que els nous centres de les finances internacionals no seran Nova York o Londres, sinó Singapur, Kuala Lumpur, Dubai o Pequín.

Què cal fer contra l'especulació?

En general, l'especulació que els bancs feien durant els anys 2002, 2003 i 2004 se segueix fent. Més que imposar taxes als bancs, que no és una mala idea,

hem de revolucionar la seva manera de fer. Hi ha d'haver bancs de l'estat en què la gent pugui obtenir una garantia de l'estat. El problema dels bancs és que són organitzacions privades que han perdut el tret original, d'organització que feia una activitat social, és a dir, cercava diners en la societat per redistribuir-los entre els que els necessiten. Això s'ha oblidat, i per això calen lleis que prohibeixin als bancs fer especulació i els incentivin a fer una activitat social. En tot cas, si volen fer especulació, que ho facin amb els diners dels especuladors.

Què pot passar si Xina segueix sent el més gran subscriptor de deute públic dels EUA?

Xina ara compra menys deute. Els Estats Units tin-

dran un gran problema de lideratge econòmic al món quan Xina sigui el país que tingui la divisa més important, una cosa que s'esdevindrà d'aquí a 10 o 20 anys.

Vostè creu que els plans estatals d'infraestructures poden servir per estimular l'economia. I el risc del dèficit?

A Espanya, per exemple, s'ha fet una inversió molt gran en energia alternativa, i amb Alemanya és dels estats més importants en aquest àmbit. És un sector que pot absorbir atur, i que es pot fer servir per fer créixer la producció agrícola. En el cas dels EUA, Obama ara parla de fer obra pública, però ja és massa tard, si tenim en compte que als EUA hi ha més atur que el 10% censat oficialment.